

МЕТОД ЗА КОСВЕНО ОЦЕНЯВАНЕ НА ВЪНШНАТА МИГРАЦИЯ ПО ПЕТГОДИШНИ ВЪЗРАСТИ И ПЕРИОДИ

Яна Генчева-Димова*

При прогнозирането на постоянното население по пол и възраст на страната и в териториален разрез възниква необходимостта да се отрази и влиянието на миграционните процеси. Отчитането на постоянното население е пряко свързано с информационните потребности на административните и управленските органи по отношение на неговия брой както общо, така и за отделни негови категории - предучилищна и училищна възраст, в трудоспособните възрасти за икономически активното население (заетите и безработните), за неактивните лица и пенсионерите на същите възрасти и населението над трудоспособна възраст. Оценкаването и прогнозирането на външната миграция на страната се налага за един поне 10-годишен период, тъй като все още няма достатъчно надеждна информация за нейното текущо отчитане, а тя оказва съществено влияние върху възрастово-половата структура на населението. В по-ограничен мащаб външната миграция влияе и върху населението на областите. За тях обаче трябва да се отчита и вътрешната миграция, чието влияние е по-силно.

Миграцията зависи пряко от социално-икономическото развитие на страната и отразява най-добре неговите последици не ежегодно, а за период от

няколко години. При условия на липсваща текуща информация за външната миграция по възраст у нас след 1989 г., нейното обективно оценяване може да се извърши по петгодишни периоди. На тях съответстват петгодишните възрастови групи на населението, за които трябва да се отчитат и събитията от естественото движение (умрелите по пол и възраст и живородените по възраст на майката). Ако тези събития се наблюдават в териториален разрез за по-кратки периоди - например двугодишни и тригодишни, е възможно да се срещнат и случаи на отсъствие на живородени за дадени петгодишни възрасти на майката, както и на умрели на някои петгодишни възрасти по пол и местоживееене. Петгодишните периоди имат и друго предимство, което е пряко свързано с основната демографска структура на населението по петгодишни възрасти. Всяка петгодишна възрастова група преминава след 5 години точно на следващата по-висока петгодишна възраст. Тези предимства могат да осигурят достатъчно обективни и обосновани прогнози на населението по петгодишни възрасти и периоди с отчитане на външната миграция в краткосрочна и средносрочна перспектива. За тази цел в статията е представен един възможен метод за

* Задочен аспирант в Института за изследване на населението и човека при БАН, ст. експерт в ТСБ - гр. Пловдив; e-mail: dimova@abv.bg.